

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 17. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Fredag den 25. januar 2013

Tidspunkt: Kl. 11.00

Sted: Vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V) formand, Jens Joel (S), Rasmus Helveg Petersen (RV), Nikolaj Villumsen (EL), Erling Bonnesen (V), Henrik Høegh (V), Pia Adelsteen (DF), Merete Riisager (LA), Steen Gade (SF), Edmund Joensen (SP), Sjúrdur Skaale (JF)

Desuden deltog: Minister for fødevarer, landbrug og fiskeri Mette Gjerskov (S), minister for udviklingsbistand, Christian Friis Bach (RV)

FO Punkt 1. Rådsmøde nr. 3216 (landbrug og fiskeri) den 28. januar 2013

Fødevareministeren: Jeg forelægger kun et punkt til forhandlingsoplæg. Det er punkt 5 om Skagerrak. Resten af punkterne er til orientering.

1. Formandskabets arbejdsprogram for første halvår af 2013

– Præsentation

Rådsmøde 3216 – bilag 1 (samlenotat side 3)

Fødevareministeren: Hovedfokus i det irske formandskabsprogram er reformerne af landbrug og fiskeri. Det er meget naturligt. I forbindelse med begge reformer vil formandskabet forsøge at indgå en endelig aftale i juni. Med hensyn til resten af arbejdsprogrammet i detaljer henviser jeg til samlenotatet.

Erling Bonnesen bad fødevareministeren have skarp fokus på konkurrencevilkårene, så danske landmænd, som har et stort eksportpotentiale, ikke bliver glemt i forhold til landmænd i lande, som er mere optaget af selvforsyning. Han tilføjede, at det vil have stor betydning både for eksporten og for arbejdspladserne.

Pia Adelsteen så, at irerne vil prøve at afslutte forhandlingerne med Parlamentet om ikke-kommerciel transport af kæledyr, og spurgte, hvordan man vil holde kontrol med tropfisk. Vil man tatovere dem eller hvad?

Fødevareministeren var meget enig med Erling Bonnesen og ville være meget opmærksom på, at der blev ens konkurrencevilkår.

Pia Adelsteen har jo stillet spørgsmålet om tropfisk tidligere, og der vil komme et embedsmandssvar.

2. Reformpakke om den fælles fiskeripolitik:

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den fælles fiskeripolitik

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2011) 0425

Rådsmøde 3216 – bilag 1 (samlenotat side 7)

KOM (2011) 0425 – bilag 1 (henvendelse af 8/5-12 fra Greenpeace)

KOM (2011) 0417 – bilag 4 (henvendelse af 5/1-12 fra Greenpeace)

KOM (2011) 0417 – bilag 2 (henvendelse af 9/8-11 fra Danmarks Fiskeriforening)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (11) – bilag 556 (side 1353, senest behandlet i EUU 8/6-12)

EUU alm. del (11) – bilag 549 (side 1172 FO, forhandlingsoplæg forelagt 11/5-12)

3. Reformpakke om den fælles fiskeripolitik:

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den fælles markedsordning for fiskevarer og akvakulturprodukter

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2011) 0416

Rådsmøde 3216 – bilag 1 (samlenotat side 20)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (11) – bilag 556 (side 1351, senest behandlet i EUU 8/6-12)

EUU alm. del (11) – bilag 543 (side 1055 FO, forhandlingsoplæg forelagt 11/5-12)

4. Reformpakke om den fælles fiskeripolitik:

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Hav- og Fiskerifond [til ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1198/2006 og Rådets forordning (EF) nr. 861/2006 og Rådets forordning nr. XXX/2011 om integreret havpolitik]

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2011) 0804

Rådsmøde 3216 – bilag 1 (samlenotat side 27)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (12) – bilag 65 (side 158, senest behandlet i EUU 17/10-12)

EUU alm. del (11) – bilag 549 (side 1177 FO, forhandlingsoplæg forelagt EUU 21/9-12)

Fødevareministeren: Punkt 2-4, som jeg tager under ét, drejer sig om fiskerireformen. Formandskabet ønsker en generel drøftelse. Grundlæggende ønsker formandskabet opbakning til deres tidsplan for reformdrøftelserne. De vil gerne have en samlet aftale i juni. Det er ambitiøst, men det er generelt opfattelsen, at der ligger et solidt grundlag fra det danske formandskab.

Formandskabet har også forsøgt at identificere de væsentligste udestående knaster. Det er:

- Kravet om at fangster skal bringes i land, dvs. overgangen til fangstkvoter i stedet for landingskvoter.
- Procedurene for vedtagelse af forvaltningsplaner.
- Medlemsstaternes ansvar for miljøtiltag.
- Fordelingen af fiskerifondens budget.

Der er brug for en ambitiøs tidsplan, for at vi skal få rykket på denne sag. Jeg vil sige, at jeg tror, det irske formandskab får travlt. Til gengæld er de også helt klart i arbejdstøjet.

FO 5. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om visse tekniske foranstaltninger og kontrolforanstaltninger i Skagerrak og om ændring af forordning (EF) nr. 850/98 og forordning (EF) nr. 1342/2008

– *Orienterende drøftelse*

KOM (2012) 0471

Rådsmøde 3216 – bilag 1 (sammenotat side 35)

Fødevareministeren: Forslaget om tekniske bestemmelser for Skagerrak skal drøftes på rådsmødet. Jeg forventer, at det ikke varer længe, inden forhandlingerne med Europa-Parlamentet starter. Derfor tager jeg et forhandlingsmandat nu.

Forslaget vedrører gennemførelsen af aftalen med Norge om et udsmidsforbud i Skagerrak. Det er en aftale, som jeg – og jeg tror hele Folketinget – er stolt af. Vi tager hul på fremtidens fiskeripolitik og er med til at lægge linjen.

Udsmidsforbuddet træder i kraft den 1. januar 2014 for 15 arter som eksempelvis torsk, kuller, sej, sild og makrel. Derefter vil der for yderligere 20 arter blive indført udsmidsforbud fra 2015 eller 2016, medmindre der foreligger dokumentation for, at der for en specifik art er en høj overlevelsesrate ved udsmid – altså at det kan betegnes som genudsætning.

Tilsvarende indføres der krav om mere selektive redskaber. Den generelle makkestørrelse øges fra 90 til 120 mm, og redskaberne til fiskeri efter jomfruhummer og rejer tilpasses ved selektive anordninger, så små torsk ikke vil blive fanget. Det var en del af kompromiset i december, som handlede om at få muligheden for en acceptabel torskekvote.

Der skal så også tages hensyn til udsmidsforbuddet, når de fremtidige kvoter fastsættes. Alle fisk skal i land og afskrives på kvoten. Fisk, der er mindre end mindste referencestørrelse, må ikke omsættes til konsum, men skal anvendes til andre formål. Fiskeriindsatsordningen med havdage ophæves i Skagerrak fra 2014. Det er en af konsekvenserne. Til gengæld skal der gradvist indføres kame-
ra om bord på de største fartøjer.

Det er klart, at vi fra dansk side støtter gennemførelsen af et udsmidsforbud i Skagerrak som aftalt med Norge i juli 2012. Regeringens holdning er også, at vi støtter fuld kameraovervågning af fartøjer over en vis længde, men flere medlemslande – det skal man være klar over – er skeptiske over for den tilgang. De foretrækker at bruge en referenceflåde i stedet. Her skal vi simpelt hen finde et kompromis.

Jeg vil gerne understrege, at hele tanken med udsmidsforbuddet er jo, at de fisk, der før blev smidt ud, nu kommer med i land. Dermed er der basis for at forvente en højere TAC. Den er jo baseret på dødeligheden.

Regeringen mener, det er godt, at EU og Norge har nedsat en følgegruppe med deltagelse af erhvervet, sådan at vi kan få indsamlet og vurderet erfaringerne med gennemførelsen af udsmidsforbuddet. Det er jo en ny måde at forvalte fiskeriet på. Derfor er det vigtigt, at vi hele tiden holder øje med, at det går, som det

skal. Gruppen kan komme med nye anbefalinger. Vi må sikre, at der kan foretages tekniske tilpasninger via gennemførelsesbestemmelser.

FO På den baggrund går regeringens forhandlingsoplæg ud på, at man fra dansk side tilslutter sig forslaget eller et kompromisforslag, der kan opnås enighed om, idet man:

- Arbejder for at implementeringen indebærer et praktisk velfungerende udsmidsforbud.
- Støtter at der med implementeringen af et udsmidsforbud introduceres en undtagelse fra fiskeriindsatsreguleringen i Skagerrak.
- Støtter en gradvis introduktion af obligatorisk anvendelse af kameraer som led i overvågningen af fiskeriet for at få et troværdigt grundlag for en kvoteforhøjelse.
- Støtter indførelsen af mere selektive redskaber.
- Arbejder for at nye mindstebevaringsreferencetørrelser tilpasses til en forvaltning med udsmidsforbud og bedre udnyttelse af ressourcerne, hvor ICES specifikt for jomfruhummer forventes at fremlægge en vurdering af mindstemål og udsmid i sommeren 2013.
- Arbejder for at kontrolbestemmelserne bliver enkle og omkostningseffektive.

Erling Bonnesen kunne støtte regeringens forhandlingsoplæg.

Han appellerede til, at når der indføres forbud mod discard, må kvoterne forøges, således at fiskerne stadig væk får mulighed for at udøve deres erhverv.

Han pointerede, at fiskeriet i norske farvande må finde sted på lige vilkår, idet nogle er underlagt både EU's regler og norske regler.

Pia Adelsteen henviste til, at man for de arter, der bliver omfattet af udsmidsforbuddet, kan overføre kvoter fra det ene år til det andet, hvilket umiddelbart virker fornuftigt. Hun spurgte, hvor meget man kan overføre fra år til år. Der står i sammenotatet, at det skal kunne ske i indkøringsfasen. Hun spurgte, hvorfor det ikke også kan ske på længere sigt.

Hun forstod godt, at man opererede med delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter, når det drejede sig om tidsplanerne, men kommer politikerne på banen, når det drejer sig om bestandene og om selektive redskaber?

Nikolaj Villumsen kunne tilslutte sig regeringens forhandlingsoplæg, fordi det indeholder en række elementer, som giver bedre beskyttelse af fiskebestandene, bl.a. gennem et forbud mod udsmid.

Merete Riisager kunne ligeledes tilslutte sig regeringens forhandlingsoplæg. Det giver rigtig god mening, idet fiskeriet er grænseoverskridende. Ligesom de andre borgerlige partier har Liberal Alliance dog nogle betænkeligheder, idet det mener, at kvoterne må forøges med det antal fisk, som ikke længere smides ud.

Hun bad fødevareministeren belyse de økonomiske konsekvenser for de danske fiskere.

Fødevareministeren takkede for støtten til forhandlingsoplægget.

Hun var fuldstændig enig med Erling Bonnesen i, at når man indfører et discardforbud, må kvoterne forøges, idet de fisk, der tidligere blev smidt ud, nu tages med i land. Det ville hun helt klart arbejde for. Det er jo dødeligheden, man har fokus på. Meget afhænger af, hvor skrap dokumentationskravet bliver, og af den biologiske rådgivning.

Man vil harmonisere på alle vigtige områder i et samarbejde, som fiskerne selv er en del af, så det er en klar forventning, at det er noget, fiskerne vil kunne leve med.

Samtidig med discardforbuddet bliver der lavet en fleksibilitet, sådan at man kan overføre kvoter fra år til år, sagde fødevareministeren til Pia Adelsteen. Det første år kan man overføre 20 pct., næste år 15 pct. og derefter 10 pct. Det er aftalt med Norge.

Med hensyn til selektive redskaber virker reglerne måske lidt mærkelige, men reglerne er et resultat af, at man i sene nattetimer på rådsmødet måtte undgå, at Kommissionen fik gennemført sit forslag om en nedsættelse af kvoten på 20 pct. Det var hendes indtryk, at fiskerne var vældig glade for resultatet, idet det bevirkede, at vi reddede kvoten for i år.

De delegerede retsakter kommer til at følge komitéreglerne. Det vil sige, at det bliver forelagt udvalget.

NOT I anledning af Merete Riisagers spørgsmål om de økonomiske konsekvenser for fiskerne ville regeringen fremsende et notat. Meningen med et discardforbud og kameraovervågning er jo, at man kan afskaffe en række tekniske regler, så det skulle blive nemmere for fiskerne. Fiskerne skulle gerne kunne koncentrere sig om deres håndværk og fiske de fisk, som giver det bedste økonomiske udbytte på det pågældende tidspunkt, så i sidste ende skulle det give en bedre økonomi for fiskerne. Man kunne kalde det "frihed under ansvar"

Henrik Høegh syntes, det var en fornøjelse at høre, at fødevareministeren ville indføre fleksibilitet på fartøjsniveau, således at fiskerne kunne bruge deres kompetence og viden til at fiske i stedet for at læse regler. Han spurgte, om nordmændene nu også accepterer at tage kameraer med om bord.

Pia Adelsteen spurgte, om fleksibiliteten også gjaldt efter indkøringsfasen.

Hun forstod det med de delegerede retsakter sådan, at Kommissionen kunne sige: "Nu tager vi en ny bestand ind blandt dem, I ikke længere må smide ud." Og så har landene 7 dage til at reagere. Hun forstod ligeledes, at når det drejer sig om de 20 arter, man vil tage ind under udsmidsforbuddet, så kan man se bort fra det, hvis man kan dokumentere, at forbuddet ikke er nødvendigt, men hvordan gør man det?

Fødevareministeren sagde til Henrik Høegh, at fleksibilitet er godt, men på nuværende tidspunkt er det ikke på fartøjsniveau, men på landniveau.

Hun havde stoppet forhandlingerne med Norge, fordi Norge ikke gjorde tilstrækkeligt med hensyn til udsmid, idet de havde den holdning, at de havde et discardforbud, og at det kun var EU, der skulle gøre noget. Men nu har Norge accepteret kameraovervågning som et forsøg – dvs. ikke på alle fartøjer.

Hun svarede Pia Adelsteen, at de 10 pct. ville gælde også på lang sigt

Når man anvender delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter, er det fordi det tager op til to år, hvis man skal hele proceduren igennem med forhandlinger mellem Rådet og Parlamentet. Derfor er man nødt til at have et middel, som kan virke hurtigere.

Hvis der er en art, som kan overleve at blive smidt ud, behøver man ikke et udsmidsforbud, men det må kunne dokumenteres biologisk.

Pia Adelsteen købte fødevareministerens forklaring på gennemførelsesretsakterne i denne sag.

Hun forstod, at man kunne tage de 10 pct. op igen, hvis det viste sig at, at det ikke duede.

Fødevareministeren bekræftede dette. Men hvis man skal ændre de 10 pct., kan det ikke gøres ved en gennemførelsesretsakt; så skal man igennem hele processen. Nu er der lagt et perspektiv, så fiskerne ved, hvad de har at rette sig efter.

Formanden konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen partier havde ytret sig imod det.

6. Konsultationer mellem EU og Norge om fiskerimuligheder for 2013

– Statusredegørelse

Rådsmøde 3216 – bilag 1 (samlenotat side 40)

EUU alm. del (12) – bilag 171 (resultatet af Norgesforhandlinger for 2013)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (12) – bilag 129 (side 351, senest behandlet i EEU 23/11-12)

Fødevarerministeren: Der blev indgået en aftale med Norge om fiskeriet for 2013 sidste fredag, og jeg synes faktisk, vi nåede frem til et rigtig godt resultat. Der blev enighed om en uændret TAC for torsk i Nordsøen og Skagerrak samt fortsættelse af fangstkvotepremien. Det forudsætter, at fiskeridødeligheden reduceres på andre måder, som vi aftalte på rådsmødet i december. Der er også enighed med Norge om, at forvaltningsplanen skal revideres i 2013.

Derudover vil jeg henvise til den lange liste over forhandlingsresultatet, som er oversendt, og som handler om de enkelte kvoter.

I forhold til adgangsaftalen i Skagerrak er der desværre fortsat ikke enighed om en ny aftale. Jeg forventer og vil arbejde for en forlængelse af den midlertidige aftale. Den går til den 1. februar, men hvis vi ikke får en ny aftale inden, så går jeg ind for, at vi fortsætter den midlertidige aftale, sådan at det danske, svenske og norske fiskeri kan fortsætte helt ind til 4 sømil fra basislinjerne.

For makrel var EU og Norge som i 2012 enige om at tage 90 pct. af TAC'en. Kommissionen har påpeget, at det med en andel på 90 pct. juridisk vil gøre det højst usandsynligt, at der kan iværksættes handelssanktioner mod Island og Færøerne.

Onsdag i denne uge blev der indgået kyststatsaftaler om blåhvilling og atlantiskandisk sild. For begge bestande blev den videnskabelige rådgivning fra ICES fulgt. TAC'en for blåhvilling blev øget med 64 pct., mens TAC'en for atlantiskandisk sild blev reduceret med 26 pct. Færøerne kunne ikke tilslutte sig aftalen om fordeling af atlantiskandisk sild, da Færøerne krævede en større kvoteandel.

Sjúrdur Skaale betegnede forhandlingerne om makrelfiskeriet i Atlanten som en tragedie. Han syntes, det var positivt, at EU er klar over, at det også selv er en del af tragedien. Det er positivt, at EU er klar over, at når det tildeler sig selv og Norge 90 pct. af kvoten, er der ikke basis for at indføre handelssanktioner mod Færøerne og Island i 2013. Han spurgte, hvornår man vil genoptage forhandlingerne med Færøerne og Island. Han spurgte videre, hvor stor en del af kvoten Kommissionen mener at EU kan tildele sig selv og Norge, for at fiskeriet kan blive bæredygtigt. Er det f.eks. 80 pct.?

Edmund Joensen hæftede sig ved, at Kommissionen ikke vil indføre sanktioner mod Færøerne, hvilket selvfølgelig er en god nyhed. Men spørgsmålet er, hvor længe man indtager dette standpunkt, idet fiskerikommissæren for få dage siden i en pressemeddelelse truede med sanktioner, og idet den skotske fiskeriminister

så sent som i forgårs appellerede til EU om at indføre sanktioner imod Færøerne på grund af uenighed om sildefiskeriet i Nordatlanten. Han spurgte, om fødevareministeren er enig i, at EU i løbet af kort tid vil kunne skifte standpunkt og indføre sanktioner imod Færøerne på grund af uenighed om sildefiskeriet.

Fødevareministeren mente ikke, problemerne skyldtes, at EU havde tildelt sig selv en kvote på 80 pct. før forhandlingerne, sådan som Sjårdur Skaale sagde. Der havde faktisk ikke været nogen forhandlinger, idet der ikke havde været nogen åbning. Man kunne også sige, at forhandlingerne for i år var brudt sammen. Hun fandt det vanskeligt at spå om, hvor længe EU ville fastholde sin position, sagde hun til Edmund Joensen. På rådsmødet i december havde kommissæren sagt, at der var juridiske grunde til, at EU ikke kunne indføre sanktioner. Der er kun mulighed for at indføre sanktioner, hvis EU fastsætter en kvote, som giver en realistisk mulighed for at få et bæredygtigt fiskeri. Som det er nu, fastsætter alle deres egen kvote. Samlet set ser makrelbestanden indtil videre ud til at holde til det. Men det er absolut en meget uheldig situation, at man ikke kan blive enige om et bæredygtigt fiskeri. Der er ingen tvivl om, at der bliver lagt et stort pres på Kommissionen for at fremlægge forslag til sanktioner. Som hun havde forstået det, skulle EU fastsætte en selvstændig TAC for makrel på 84-85 pct., for at man kan betegne fiskeriet som bæredygtigt. Nu er den altså på 90 pct. Men den fastsættes for et år ad gangen.

Det gør det ikke nemmere at løse konflikten, at der nu også er uenighed om den atlantiskandiske sild. Det var dog ikke fødevareministerens vurdering, at der i EU ville være et lige så stort pres på sanktioner i anledning af silden. Det er makrellen, som er "stenen i skoen".

Det er Kommissionen, der har ret til at stille forslag om sanktioner, og med de meldinger, der er kommet fra kommissæren, er det ikke sandsynligt, at der vil komme et sådant forslag gældende for 2013.

Edmund Joensen henviste til, at der stadig er en konflikt om makrel i Nordatlanten, og det grundlæggende problem er, at EU og Norge på forhånd har tildelt sig selv 90 pct. af den samlede makrelbestand. Danmark er med i EU, men samtidig siger man, at man varetager Færøernes interesser i sagen.

Fødevareministeren mente faktisk, regeringen havde været meget rummelig over for Færøerne i makrelsagen. De 90 pct. var ikke noget, hun havde støttet. Hun havde bakket Kommissionen op, som havde sagt 85 pct., hvilket ville indebære, at man fra EU's side ville have gennemført et bæredygtigt fiskeri. Hun mente godt, regeringen kunne ranke ryggen og sige, at vi faktisk ville gennemføre et bæredygtigt fiskeri og samtidig havde forsøgt at rumme rigsfællesskabet.

Punkt 2. Rådsmøde nr. 3218 (udenrigsanliggender) den 31. januar 2013

Formanden nævnte indledningvist, at på grund af tjenstlig rejse og opstået sygdom havde ministeren for udviklingsbistand med kort varsel indvilget i at forelægge rådsmødet for udenrigsministeren.

Udviklingsministeren: Der er en række punkter på rådsmødet, som jeg forelægger på vegne af udenrigsministeren. Alle sagerne er til orientering.

1. USA

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3218 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (12) – bilag 140 (side 536, senest behandlet i EUU 7/12-12)

5. Mellemøsten

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3218 – bilag 1 (samlenotat side 12)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (12) – bilag 140 (side 531, senest behandlet i EUU 7/12-12)

Udviklingsministeren: Det første punkt er USA. Sammen med dette punkt vil jeg forelægge rådsmødedagsordenens punkt 5, som drejer sig om Mellemøsten.

Der forventes en drøftelse af samarbejdet med den nye amerikanske administration efter genindsættelsen af Barack Obama. Der har været kontakter mellem Ashton og Kerry, og det er forventningen, at den høje udenrigsrepræsentant, Ashton, vil redegøre for de kontakter og drøftelser, der har været.

Det er især den mellemøstlige fredsproces, der er i fokus. Forhåbningen og vurderingerne er, at der er brug for et meget stærkt amerikansk engagement. Der var jo parlamentsvalg i tirsdags i Israel, og det kan tage lidt tid at få dannet en regering, omend fintællingen har vist, at højrefløjen har genvundet et enkelt mandat. Det kan måske lette regeringsdannelsen – med uvisse konsekvenser for fredsprocessen. Der er også brug for en særlig forsoningsproces i Palæstina, før der for alvor kan komme gang i processen.

Danmark og EU arbejder for at få genoptaget fredsforhandlingerne inden for rammerne af kvartettens erklæring fra november 2011. Kommer der en israelsk regering, en amerikansk administration og en palæstinensisk fredsproces, så er der jo brug for en beslutsom indsats for at få genoptaget de forhandlinger.

Erling Bonnesen fandt det godt, at der var kommet gang i arbejdet med en frihandelsaftale med USA, idet en sådan ville styrke relationen over Atlanten og

forhåbentlig også styrke samhandelen i verden og føre til mere vækst, ikke mindst i Danmark. Han forstod, at man ville nedsætte en højniveauarbejdsgruppe, og spurgte, hvornår der kan forventes en rapport fra den, og hvad der ellers ligger i pipelinen med hensyn til de konkrete forhandlinger om en frihandelsaftale.

Udviklingsministeren svarede, at Danmark støtter aktivt op om en frihandelsaftale, som er et meget vigtigt tema. Det er rigtigt, at der er nedsat en række arbejdsgrupper, og at der er momentum i forhandlingerne. Nu venter vi på indsættelsen af den nye amerikanske administration. Det er svært at sige, hvor hurtigt det vil gå med forhandlingerne, men der vil helt bestemt være et stort potentiale for Danmark, hvis de lykkes, så vi lægger stor vægt på, at der sker fremskridt i disse forhandlinger.

Nikolaj Villumsen ville gerne høre regeringens vurdering af mulighederne for fred oven på det israelske valg. Desuden ville han gerne vide, hvilke initiativer vi ville tage for at stoppe de ulovlige bosættelser, som ødelægger mulighederne for en tostatsløsning.

Udviklingsministeren ville ikke komme med vurderinger af det israelske valg og betydningen for fremtidige fredsforhandlinger, men det er klart, at EU bakker meget kraftigt op om, at der nu kommer fart på fredsprocessen mellem Israel og Palæstina efter indsættelsen af en ny israelsk regering, en ny amerikanske administration og forhåbentlig en forsoning mellem Hamas og Fatah i Palæstina. Han tilføjede, at der er overvejelser om, hvorvidt man skal prøve at skabe nye rammer for fredsprocessen, idet kvartettens anstrengelser indtil nu ikke har båret frugt. Det primære ansvar for at skabe fred ligger imidlertid hos Israel og Palæstina. Så vil den internationale opbakning være massiv.

2. Sydlige naboer (Syrien, Egypten)/ opfølgning på det Arabiske Forår

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3218 – bilag 1 (samlenotat side 4)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (12) – bilag 140 (side 530, senest behandlet i EUU 7/12-12)

Udviklingsministeren: Der vil være en drøftelse som forberedelse til mødet i Det Europæiske Råd den 7.-8. februar, hvor stats- og regeringscheferne skal gøre status for det arabiske forår og EU's indsats for at støtte reformbestræbelserne i regionen. Der er opnået rigtigt mange fremskridt. Men det er også en meget skrøbelig situation, der foreligger i den arabiske verden og i de lande, der har oplevet meget markante omvæltninger.

EU har en meget markant og ambitiøs tilgang for at støtte reformprocesserne med udgangspunkt i de tre "M'er": Markets, mobility og money – altså handel, mobilitet og bistand. Det er de tre hovedpunkter i EU's indsats. På handelssiden er EU inde i en proces om en dyb og omfattende frihandelsaftale med Marokko. Tunesien er nok det næste land, der kan komme med. Der er andre lande, som står på spring, men her vil det tage lidt længere tid, før forhandlingerne kan komme i gang. Det er Jordan og Egypten.

Der er også forhandlinger om mobilitetspartnerskaber med i første omgang Tunesien og Marokko. De skal øge samarbejdet om en meget styret udveksling for særlige grupper – ikke mindst forskere og studerende. Det største tiltag er på bistandssiden, hvor EU har omprogrammeret ganske betydelige midler og samtidig har etableret en tværgående ramme, som skal anvendes til de lande, der er kommet længst i reformprocessen. Det bygger på princippet om "mere for mere". De lande, der gør mere, får mere. Det er en meget differentieret tilgang.

Det støtter vi op omkring. Der skal være incitamenter til at gå videre med reformerne. Vi ser løbende på, hvordan vi kan tilpasse vores støtte, så den bakker op om EU's støtte, sådan at man både kan fremme reformprocessen og også møde de behov, som landene har.

Drøftelsen kan også komme ind på udviklingen i Syrien samt eventuelt også Egypten. Der er jo et sanktionsregime over for Syrien, som udløber til marts, og Rådet vil derfor skulle tage stilling til en forlængelse på det næste møde den 18. februar. Der er fra nogle medlemslande et ønske om at stramme sanktionerne. Men der er også forslag om målrettede lempelser af bl.a. våbenembargoen for at kunne støtte op om og beskytte og yde bistand til oppositionen. Det er et spørgsmål, som udenrigsministeren vil drøfte med Folketinget på et senere tidspunkt, når der foreligger et konkret forslag og et klarere billede af forhandlingssituationen.

3. Somalia og Afrikas Horn

– Rådskonklusioner

Rådsmøde 3218 – bilag 1 (samlenotat side 8)

Udviklingsministeren: Rådet skal drøfte EU's meget brede spektrum og sam-tænkte indsats, der er på Afrikas Horn og særligt i Somalia. Det er noget, vi bak-ker meget aktivt op omkring.

Der har været fantastiske fremskridt i Somalia, må man sige, set i forhold til for få år siden. Der er jo nu en rigtig præsident og en legitim og rigtig regering. Det er ikke kun overgangsinstitutioner, vi har i Somalia. AMISON har genvundet kontrol-len med meget store dele af Somalia, herunder også Kismayo, den vigtige hav-neby, der i lang tid var på oprørernes hænder. Antallet af piratangreb er faldet ganske markant. Der er altså en række gode nyheder fra Somalia.

Men der er selvfølgelig også enorme udfordringer. Den lidt mere positive udvikling giver et paradigmeskifte for EU's tilgang. Der er nu fokus på sikkerhedssektoren. Jeg har selv besøgt Mogodishu og virkelig set behovet for at styrke sikkerheds-sektoren generelt – politiet og Somalias eget militær. Der er behov for at få styrket staten og institutionerne. Man skal have bygget freden op. Det er noget, der bliver arbejdet på internationalt, og som der især er behov for i Somalia. Der skal gøres en generel social og økonomisk indsats for sundhed, uddannelse, vækst og ar-bejdspladser. Endelig er der den regionale stabilitet.

Samtidig vil EU fortsætte de tre igangværende CSDP-missioner i regionen med træning af somaliske sikkerhedsstyrker og kystbevogtning. De to missioner er Danmark på grund af forsvarsforbeholdet ikke med i. Endelig er der maritim sik-kerhed, som Danmark er med i.

Somalia vil helt sikkert være en kilde til ustabilitet i lang tid fremover. Der skal ar-bejdes ihærdigt på at skabe en løsning inden for den regionale ramme, der er. Nabolandene engagerer sig heldigvis på konstruktiv vis.

Efter rådsmødet vil der være en drøftelse med Somalias nye præsident, Sheikh Hassan. Her forventer man fra EU's side at udtrykke tilfredshed med fremskridte-ne. Han har fået sat sig fornuftigt i stolen, og han har gjort gode fremskridt og sendt de rigtige signaler i den første periode. Men samtidig vil man fra EU's side selvfølgelig sende et budskab om, at der er brug for at holde momentum og sikre, at reformerne fortsætter i retning af fred og sikkerhed, opbygning af interne struk-turer og samarbejde i regionen.

Vi bakker op om EU's line. Vi har jo selv et meget stærkt og bredt engagement i Somalia, der favner både diplomati, udviklingsbistand og pirateribekæmpelse. Vi har øget vores udviklingssamarbejde med Somalia fra et niveau på omkring 100 mio. kr. til omkring til 200 mio. kr. årligt.

Udg. 4. Iran

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3218 – bilag 1 (samlenotat side 10)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (12) – bilag 140 (side 531, senest behandlet i EUU 7/12-12)

EUU alm. del (11) – bilag 418 (FO side 601, forelagt til forhandlingsoplæg i EUU 18/1-12)

Punktet var udgået.

6. Arktis

– *Politisk drøftelse*

JOIN (2012) 0019

Rådsmøde 3218 – bilag 1 (sammenfatning side 14)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (09) – bilag 164 (side 442, senest behandlet i EEU 4/12-09)

Udviklingsministeren: Dette dagsordenspunkt ligger lidt længere fra mit normale operationsområde.

Der bliver en drøftelse i EU om Arktis. Flere EU-aktører og EU som sådan er opmærksom på den stigende betydning, som Arktis har økonomisk, politisk og strategisk. EU er allerede i dag aktivt involveret i Arktis, ikke mindst når det gælder bekæmpelse af klimændringer, miljø, forskning, investering i bæredygtig udvikling samt søtransport og maritim sikkerhed. EU har altså et aktivt engagement i Arktis.

I juni sidste år fremlagde Kommissionen og udenrigsrepræsentanten en fælles meddelelse om EU's fremtidige engagement i Arktis. Meddelelsens hovedbudskab er, at Arktis kommer til at spille en større rolle. Indsatsen for miljø og klima kræver ikke kun en regional, men også en global indsats. Derfor er EU allerede i gang med at øge engagementet.

På rådsmødet vil der være en drøftelse om EU's fremtidige rolle i Arktis med udgangspunkt i den fælles meddelelse fra Kommissionen og udenrigsrepræsentanten. Et af punkterne vil være, at Kommissionen og udenrigsrepræsentanten vil søge opbakning blandt medlemsstaterne til ønsket om at opnå observatørstatus for EU i Arktisk Råd frem mod mødet i Arktisk råd i Kiruna i maj måned.

Her i Kongeriget Danmark er vi enige om at støtte både et aktivt engagement fra EU i Arktis og forslaget om observatørstatus i Arktisk Råd. Vi arbejder for, at EU engagerer sig mere – men selvfølgelig under hensyn til rigsfællesskabets interesser.

I lægger megen vægt på, at EU's politikker formuleres i et tæt samspil med de arktiske befolkninger. Det er deres interesser, der i høj grad skal stå i centrum for dette samarbejde. Det er den danske position.

Jeg kan i øvrigt nævne, at Grønlands partnerskab med EU skal fornys i 2013. Det er der forhandlinger i gang om. De er ikke afsluttet endnu. Det er noget, man vil komme tilbage til senere.

Edmund Joensen pegede på, at der i sammenfatningen står: "Herudover tilstræbes, at Færøerne gøres synligere i EU's optik som en del af det arktiske samarbejde. Kongeriget arbejder for, at EU får en plads i Arktis" og spurgte, hvorfor det er nødvendigt at synliggøre Færøerne i det arktiske samarbejde.

Udviklingsministeren sagde, at der i EU er en tendens til kun at fokusere på Grønland, når det drejer sig om det arktiske samarbejde. Derfor nævner vi Færøerne.

7. EU-Rusland

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3218 – bilag 1 (samlenotat side 16)

Udviklingsministeren nævnte ikke dette punkt.

Nikolaj Villumsen betegnede det som positivt, at regeringen vil arbejde for, at menneskerettighederne bliver en del af aftalen mellem EU og Rusland, idet han pegede på, at situationen i Rusland er meget bekymrende, og at oppositionelle kræfter bliver fængslet. Derfor er det vigtigt, at man ikke bare fokuserer på de økonomiske interesser.

8. Topmøderne mellem EU og de latinamerikanske og caribiske lande samt mellem EU og Brasilien

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3218 – bilag 1 (samlenotat side 18)

Udviklingsministeren nævnte ikke dette punkt.

9. Mali

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3218 – bilag 2 (supplerende samlenotat)

Rådsmøde 3217 – bilag 1 (skriftlig forelæggelse vedr. rådsmøde udenrigsanliggender 17/1-13 – Mali)

Udviklingsministeren: Det er det sidste punkt, jeg vil sige lidt om.

Der var et ekstraordinært møde i Udenrigsrådet den 17. januar 2013. Forud for mødet modtog udvalget en skriftlig forelæggelse af udenrigsministeren.

Under mødet var der fuld opbakning til Frankrigs og andre medlemslandes – herunder Danmarks – hurtige og positive reaktion på den maliske præsidents anmodning om militær støtte. Ligeledes var der enighed om støtte – såvel logistisk som finansielt – til den afrikanskledede støttemission AFISMA. Rådet besluttede også at fremskynde indsættelsen af EU's egen militære træningsmission i Mali, EUTM Mali. Man forventer, at det vil ske i midten af februar måned. Den skal rådgive og træne Malis egen regeringshær. Som følge af forsvarsforbeholdet deltager Danmark ikke i EU's træningsmission, men vi er selvfølgelig meget engageret i Mali.

Der var på rådsmødet også fuld opbakning til virkelig at sætte pres på den politiske proces i Mali. Der skal jo foreligge en køreplan for afholdelse af et demokratisk valg og genindsættelse af en regering. Der var et pres for at få fremlagt den køreplan. Det er noget, den maliske udenrigsminister på det sidste rådsmøde stillede i udsigt ville ske meget snart.

På det kommende rådsmøde den 31. januar vil man som sagt gøre status. Drøftelsen vil bl.a. dreje sig om træningsmissionen. På det næste rådsmøde regner man med, at et hovedpunkt vil være støtten til AFISMA – den afrikansk ledede styrke. Den Afrikanske Union har indkaldt til en donorkonference allerede på tirsdag – hvor Danmark også vil være til stede – i Addis Ababa. EU har allerede meldt ud, at man forventer at støtte AFISMA med 50 mio. euro. Regeringen har meldt ud, at vi vil komme med en startfinansiering på 12 mio. kr. til AFISMA i Mali.

Der bliver igen en drøftelse af den politiske proces og EU's engagement, herunder indsættelsen af en særlig repræsentant for EU i Sahel samt afholdelsen af et snarligt møde i den såkaldte Support and Follow-Up gruppe for Mali, som Danmark deltager i.

Nikolaj Villumsen pegede på, at der var kommet nogle bekymrende rapporter fra menneskerettighedsorganisationer om, at Malis hær havde dræbt civile, og at mange var blevet drevet på flugt. Derfor spurgte han, om regeringen vil arbejde for, at der bliver lavet en uafhængig undersøgelse af forholdene for de civile. I øvrigt henviste han til, at der har været kritik af, at journalister ikke har kunnet få adgang til de områder, hvor drabene menes at have fundet sted.

Det lyder meget bekymrende, at en del af den komplicerede konflikt mellem tuaregerne i Nord og befolkningen i syd handler om etnicitet. Han mente, det var på

tide, at man begyndte at forhandle med tuaregoprørerne, som ikke mere går ind for løsrivelse, men for regionalt selvstyre.

Udviklingsministeren var også stærkt bekymret over meldingerne om drab på civile, og regeringen vil støtte ethvert forsøg på at få undersøgt til bunds, hvad der er sket.

Han bekræftede, at der er forskellige grupperinger og forskellige holdninger blandt de grupper, som er involveret i løsrivelsesbestræbelserne i det nordlige Mali. Tuaregerne har i lang tid ytret deres utilfredshed, men har nu opgivet deres krav om løsrivelse. Der er indledt forhandlinger med de to grupper, men der er betingelser for forhandlingerne, nemlig at man genskaber sikkerheden, at de frasier sig nogle af de redskaber, der er anvendt, og at de bakker op om et samlet Malis territoriale integritet. Men forhandlingerne er i gang. Udviklingsministeren delte Nikolaj Villumsens ønske om, at der findes en politisk løsning.

Mødet slut kl. 12.15

Ref.: BE/lj